

The Rotating Equipment Belt

Hoe komt het dat in Twente zoveel ‘water-gere-lateerde’ bedrijven zijn gevestigd? Dat is geen toeval maar heeft alles te maken met een rijke, industriële traditie met ‘metaalstad’ Hengelo als techniek-zwaartepunt.

Eerst wat historie. In 1868 begon de familie Stork in Hengelo met de productie van pompen. Vooral in de tijd van naoorlogse wederopbouw deed het bedrijf goede zaken. In 1946 ontstond van daaruit Delta Pompen, nu in 2020 onderdeel van een Indiaas bedrijf. Stork Pompen draaide een eeuw lang. Het was onderdeel van het

wereldwijde Stork-concern waartoe onder andere ook Stork Ventilatoren Hengelo (nu Howden), Stork Ketels (nu Thermeq) en Delaval Stork (nu Siemens) behoorden.

Een parallelle ontwikkeling ontstond in de elektrotechnische industrie. Familiebedrijven zoals Hazemeijer (schakelmateriaal) en Heemaf

(elektrische machines) kwamen in de jaren 70 onder de Holec-vlag, destijds het grootste elektrotechnische concern in Nederland. De omslag kwam in de jaren 70 en 80. In de naoorlogse, vraaggerichte markt bepaalde Stork prijs, kwaliteit en levertijd. In een globaliserende markt werd concurreren op prijs steeds moeilijker. Niet langer werd arbeid omgezet in waarde. Familiebedrijven waren beursgenoteerde ondernemingen geworden en aandeelhouders en banken eisten rendement. Waarde werd omgezet in geld. Bovendien ontstond er een steeds grotere afstand tussen bedrijfsleiding en werkvloerprofessionals. Dit mismanagement holde bedrijven verder uit. De ‘Wet van Holec’ typeert de teloorgang van een ooit gezond bedrijf (zie kader).

Dat het ook anders kan, bewijst Finland met haar succesvolle, technische multinationals en bèta-onderwijssysteem.

Opleving pompindustrie

Er zijn vandaag de dag nog slechts een groot aantal, kleine bedrijven actief in de water-, petrochemie- en voedingsmiddelensector. Veelal jonge bedrijven, destijds niet zelden opgezet door weggesaneerde Stork-werknemers. Bedrijven met hoogwaardige, specifieke applicatiekennis. Geen bulkproductie maar klantspecifieke, geëngineerde oplossingen.

Twente kent een aantal gerenommeerde bedrijven voor ontwerp, installatie, revisie en totaalonderhoud van hoogwaardige, industriële waterbehandelingssystemen. Zij houden zich bezig met drinkwater,

Oyfo, Techniekmuseum Hengelo.

afvalwater en proceswater gebaseerd op innovatieve, milieuvriendelijke gesloten-kringlooptechnologie. De pomp staat niet meer centraal maar het draait om het hele systeem.

Er is zelfs in Twente nog een aantal echte pompfabrikanten te vinden. Original Equipment Manufacturers (OEM's) waarvan één zelfs onder de oude naam. Sommige gelieerd aan een buitenlandse moeder, andere Twentse startups. Niet zelden met Stork-wortels. Speciale pompen zoals multifasepompen en visvriendelijke pompen. Allemaal van Twentse bodem.

Zo kan men gerust spreken van een Rotating Equipment Belt die zich uitstrekt van Beerzerveld en Vroomshoop, via Almelo naar Delden en Enschede.

Verkopen op techniek

Hoewel hedendaagse, ronkende marketingretoriek anders doet vermoeden, doelmatig vloeistof verplaatsen

Watermanagement en natuurschoon gaan samen.

Vandaag is de valkuil het te veel vertrouwen op rekenmodellen. Rekenmodellen kunnen alleen veilig gebruikt worden wanneer de engineer van handmatige berekeningen eigenlijk al ongeveer weet wat de uitkomst moet zijn. En rekenmodellen zijn

prestaties naar de ontwerpafdeling. Dat schiet er helaas nogal eens bij in waardoor ontwerpers de grip op de realiteit kunnen verliezen. Iets wat die oude Stork-technici niet snel overkwam. ●

Over de auteur

Arie Mol is zelfstandig adviseur, gespecialiseerd in trillingsanalyse en elektromechanische aandrijfstechniek. In de rubriek 'Mol maint't' worden onderhouds-gerelateerde en aanverwante eigenaardigheden bij pomp aandrijvingen belicht. Hij schrijft al sinds 2007 voor Pomp NL. Alle artikelen zijn na te lezen op website: www.ariemol.nl.

‘Wat blijft: verkopen op techniek’

van A naar B begint met verkopen op techniek. De sleutel tot succes is de geïntegreerde aanpak. Eindgebruiker en leverancier denken gezamenlijk na over heden en toekomst van het technische systeem. Een goede technische onderbouwing van pomp- en systeemspecificaties, optimaal op elkaar aangepast waarborgt bedrijfszekerheid op de langere termijn. Dan hoef je niet veiligheid op veiligheid te stapelen.

alleen betrouwbaar wanneer deze systematisch worden gevalideerd met terugkoppeling van actuele pomp-

De ‘Wet van Holec’

De Wet van Holec luidt als volgt: Voor iedere werknemer geldt dat wanneer hij/zij het aantal directeuren dat is versleten, optelt bij het aantal reorganisaties dat is overleefd en deze som deelt door het aantal dienstjaren dan is de uitkomst altijd ... 1.